

Salys Antanas (1902 liepos 21 Reketėje, Kretingos r., – 1972 liepos 31 Filadelfijoje, JAV), lietuvių kalbininkas. 1923–25 Lietuvos u-te studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, 1925–29 Leipcigo u-te – baltistiką, slavistiką ir indoeuropeistiką (Salio mokytojai buvo Jurgis Gerulis, Reinholdas Trautmannas, Eduardas Sieversas), 1929 Hamburgo u-te – eksperimentinę fonetiką (Salio mokytojas – Giulio Panconcelli-Calzia). 1929 Leipcigo u-te apgynė daktaro disertaciją „Žemaičių tarmės“ (*Die žemaitischen Mundarten. TiŽ* 6. 1930). 1930–39 dėstė Vytauto Didžiojo, 1939–43 Vilniaus u-te; prof. (1939). 1939–41 Lituanistikos i-to Lietuvių kalbos skyriaus vedėjas. 1941–44 Lietuvių kalbos i-to direktorius. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1944–46 dėstė Greifswaldo ir Tübingeno u-tuose. Nuo 1947 Pensilvanijos u-to (Filadelfijoje) prof. (dėstė baltistikos ir slavistikos dalykus). Svarbiausi darbai iš lietuvių dialektologijos: daktaro disertacija, „Kelios pastabos tarmių istorijai“ (*Aph* 4, 1933; paskelbtas pirmasis lietuvių kalbos tarmių žemėlapis), „Lietuvių kalbos tarmės“ (1935; Tübingen, ²1946). Sudarė specialias dialektologinių duomenų rinkimo anketas. Pirmasis Lietuvoje pradėjo eksperimentinės fonetikos darbus; 1930 Vytauto Didžiojo u-te įkūrė fonetikos laboratoriją. Paskelbė darbų iš lietuvių onomastikos, suorganizavo onomastinės medžiagos rinkimą (surinktoji medžiaga sudarė Lietuvių kalbos i-to asmenvardžių ir vietovardžių kartotekos pagrindą). Parašė straipsnių iš lietuvių kalbos kultūros, terminologijos. Buvo Valstybės Tarybos patarėjas terminologijos klausimais (Salio pasiūlytų žodžiu vartojama ir šiandien, pvz., *póžiūris, rankinùkas, staigmenà*). Prisidėjo prie akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ rengimo. Su Pranu Skardžiumi redagavo Leonardo Dambriūno (Dambrausko) parengtą „Kalbos patarėją“ (1939). Dirbdamas Pensilvanijos u-te, kartu su Alfredu Sennu baigė leisti Maxo Niedermanno, Franzo Brenderio ir Alfredo Senno pradėtą leisti „Lietuvių rašomosios kalbos žodyną“ (*Wörterbuch der litauischen Schriftsprache* 1–5, Heidelberg, 1926–68). Buvo vienas žurnalo „Gimtoji kalba“ steigėjų ir redaktorių. Su kitais 1935 įkūrė Lietuvių kalbos draugiją. 1969 Lietuvos mokslo įstaigose rinko medžiagą istoriniam lietuvių kalbos žodynui. Romoje išleisti A „Raštai“ (1–4, 1979–92), Lietuvoje „Baltų kalbos, tautos bei kiltys“ (1995).

L: Kruopas J. A. Salio kalbinė veikla. *LKK* 14, 1973; Zinkevičius Z. Antanas Salys. *Blt.* 9(1), 1973; Sabaliauskas A. *Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija* 1, Vilnius, 1979, p. 202–204; Zinkevičius Z. *Lietuvių kalbos istorija 5: Bendrinės kalbos iškilimas*, Vilnius, 1992, p. 306–310; Ulvydas K. A. Salio veikla Vytauto Didžiojo universitete 1930–1939 m. *LKK* 34, 1994; Drotvinas V. Antano Salio studijos Vokietijoje. *LKK* 34, 1994; Sabaliauskas A. Profesorius Antanas Salys – žmogus ir mokslininkas. *LKK* 34, 1994. A. S.

Lietuvių kalbos enciklopedija, sudarė Kazys Morkūnas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008, p. 469–470.